

Kvalitative forskningsmetoder

Torgeir Gilje Lid
Spesialist i allmenmedisin, PhD
SUS/UiS

Forskning

- Malterud (Lancet 2001): en systematisk og refleksiv prosess for utvikling av kunnskap som på en eller annen måte kan vurderes og deles, med ambisjoner om overførbarhet utover studiens lokale sammenheng
- Tjora (2017): forskning som systematisk nysgjerrighet

Kvalitativ forskning

- **Tekst** fra en samtale eller observasjon
- **Teoretisk** ramme rundt tolkningen
- **Analyse**

Eksempler på kvalitative forskningsmetoder

- Individual-intervju
- Diskursanalyser
- Web-basert
- Observasjon
- Fokusgruppe
- Aksjonsforskning
- Metaetnografi

Overveielser

- Hva ønsker jeg kunnskap om?
- Hvem skal jeg søke kunnskap hos?
- Er det individuelle eller gruppers erfaringer jeg ønsker?
- Intervjuguide?
- Kan jeg få nok deltakere?
- Etske overveielser?

Intervju – eksempler på strategier for rekruttering

- Strategisk utvalg
- Bekvemmelighetsutvalg
- Typiske tilfeller eller maksimal variasjon
- Særskilte grupper
- Tilfeldig snøball-sampling

Etiske problemstillinger

- Kan man spørre alle om alt?
- Kan jeg produsere ny viten?
- Hvor stor innsats kreves?
- Har jeg kunnskap nok om temaet?
- Kan mine deltakere ta skade?
- Hvordan informere om studiens mål uten å påvirke deltakerne?

Viktige strategier

Viktige strategier

- Stille spørsmål ved funn og fortolkninger

Viktige strategier

- Stille spørsmål ved funn og fortolkninger
 - I stedet for å ta dem for gitt

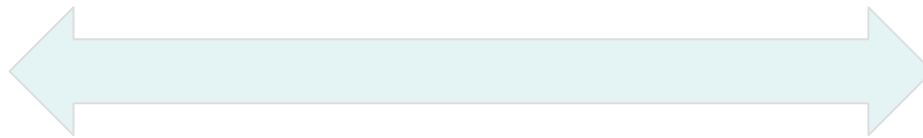

Viktige strategier

- Vurdere intern og ekstern validitet

Viktige strategier

- Vurdere intern og ekstern validitet
 - I stedet for å anse resultatene som opplagte eller universelle

Intern og ekstern validitet

- Intern validitet
 - Hva lurer vi på?
 - Hvem kan si noe om det?
 - Hvordan får vi tak i de vi vil inkludere?
- Ekstern validitet
 - Overførbarhet
 - I hvilken grad har dette mening utover seg selv?
 - Krever presis problemstilling
 - Relevant utvalg

Viktige strategier

- Refleksivitet - overveie effekten av kontekst og bias

Viktige strategier

- Refleksivitet - overveie effekten av kontekst og bias
 - Uten å tro at kunnskap er uberørt av mennesker

Refleksivitet

- Hva er mitt utgangspunkt?
- Hvordan har jeg påvirket det jeg fant?
- Mulige andre tolkninger?
- Mulige andre perspektiv?
- Fordeler og ulemper med egen bakgrunn

→ redegjøre for betydningen av at *jeg* har undersøkt *dette* fenomenet på *denne* måten

Sjekkliste for kvalitative artikler: Innledende vurdering

- Er *formålet* med studien klart formulert?
 - Hva? Hvorfor? Er det relevant?
- Er kvalitativ metode *hensiktsmessig* for å få svar på problemstillingen?
- Hvis nei på ett eller begge spørsmål – finn en annen artikkel!

file:///C:/Users/tgli/Downloads/Sjekkliste%20Kvalitativ%202020.pdf

Sjekkliste:

Hva forteller resultatene?

- Er *utformingen* av studien hensiktsmessig for å finne svar på problemstillingen?
- Er *utvalgsstrategien* hensiktsmessig for å besvare problemstillingen?
- Ble dataene *samlet inn* på en slik måte at problemstillingen ble besvart?
- Ble det gjort rede for *bakgrunnsforhold* som kan ha påvirket fortolkningen av data?
- Er *etiske* forhold vurdert?
- Går det klart frem hvordan *analysen* ble gjennomført? Er *fortolkningen* av data forståelig, tydelig og rimelig?

Sjekkliste:

Kan resultatene være til hjelp i praksis?

- Er funnene klart presentert?
- Hvor nyttige er funnene fra denne studien?

Vanligste problemer i kvalitative studier

- Manglende systematikk og metodekunnskap
- Lite refleksjon omkring egen rolle
- For stort materiale (for dårlig fokus?)
- Uklar analyseprosess
- Dårlig dokumentasjon av resultater
- Selvbekreftende påstander
- Sviktende teoridiskusjon
- Gammelt nytt